

Večernik

Leto III. (X.), šte. 228

Maribor, ponedeljek 7. oktobra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Preokret?

V zgodovini našega naroda zaznamuje mo troje velikih, zgodovinskih datumov: 1. decembra 1918, ko se je ves naš narod po večstoletnih borbah in peripetijah in suženstvu ujedini in ustvaril eno in nedeljivo državo Srbov, Hrvatov in Slovencev pod žezlom narodne vladarske hiše; 6. januar 1929, ko je kralj Aleksander presekala gordijski vozeli političnega in gospodarskega kaosa in ustvaril nove podlage za delo na konsolidaciji naših notranjih prilik; in 3. oktobra 1929, ko je dal kralj Aleksander s podpisom novega zakona državi edino pravo ime kraljevine Jugoslavije in z razdelitvijo države na 9 velikih upravnih edinic odprl možnosti novega razvoja in razmaha na kulturnem in ekonomskem polju. Z novim nazivom države je ideja jugoslovenstva in ideja enakopravnosti dobila ponovno najvišjo sankcijo, z novo upravno razdelitvijo ter so ustvarjeni predpogoji za notranjo harmonijo, s katero pojde lahko ves narod na delo in se posveti ustvarjanju kulturnih in ekonomskih dobrin, obenem pa si ustvari močno pozicijo v mednarodnem življenju.

Vsakdo, ki pozna naše prilike, se je v prvi vrsti vprašal, kaj poreče k aktu kralja Aleksandra z dne 3. tm. oni del naroda, ki je bil z dosedanjim ureditvijo države najbolj nezadovoljen: Hrvati. Seveda ne oni prenapeti separatisti, kolih emisariji dr. Pavelić in drugi ki blodi jo po svetu in iščejo še vedno možnosti, da bi razdrli našo državno stavbo in si skuhal ob morebitnem požaru kakšno svojo juhičo hrvaške države. Pač pa oni Hrvati, ki trezno in stvarno gledajo na položaj, ki so pa obenem bili glavni poborniki nujno potrebnih sprememb v državnem ustroju v smeri enakosti in enakopravnosti. In tu je gotovo zanimiva zlasti brzojavka enega glavnih reprezentantov Hrvaške, župana glavnega mesta vseh Hrvatov, Zagreba, ki je to plo pozdravil kraljev odločni korak kot veliko in narodno delo. Nič manj važne niso izjave hrvaških ministrov dr. Švrlije in dr. Drinkovića, ki povdarjata, da je z novim imenom države in z novo upravno ureditvijo storjen velik korak naprej. Vsaka banovina se bo mogla ekonomski in upravno lepo razvijati, obenem pa niso žali plemenska čustva delov našega naroda. Enako se glase tudi izjave drugih odličnih voditeljev hrvaškega ljudstva iz raznih krajev države, iz Splita, Dubrovnika, Osjeka itd.

Nedvomno je, da mora pri presoji najnovejšega zgodovinskega dogodka za nas biti v prvi vrsti merodajno mnenje Hrvatov, ki so bili — kakor rečeno — najodločnejši protivniki dosedanje državno upravne ureditve. Odobravanje iz vrst hrvaškega naroda nam je dokaz, da smo na preokretu in na prehodu v mirnejšo in zdravjšo dobo našega notranjega življenja, in da ne bodo več nepotrebne trzavice preprečevale pravičnega razvoja države. Le tako se bodo mogle izlečiti neštete rane, ki so jih zasekale strupene medsebojne borbe nedavne dobe v naše mišljenje, v naše politično življenje in v naš ekonomski razvoj.

Smrt regenta Buzdugana

DAVI JE UMRL ČLAN RUMUNSKEGA REGENTSKEGA SVETA, Dr. BUZDUGAN. KDO POSTANE NJEGOV NASLEDNIP?

BUKAREŠT, 7. oktobra. Član regentskega sveta in bivši predsednik kasacijskega sodišča, Buzdugan, je danes zjutraj umrl. O njegovih poslednjih urah se poročajo sledeče podrobnosti.

Bolnik je padel že snoči ob 11. v agnijo. Malo poprej je dosegla temperatura 41 stopinj. Zdravniki so takoj uvideli, da ni zanj več nobene pomoči. Ministrski predsednik Maniu je bil takoj obveščen o kritičnem položaju Buzdugana. Vest o bližajoči se katastrofi člana regentskega sveta se je bliskoma razširila po vsem mestu. Ministrski predsednik Maniu je odšel takoj k bolniku, kjer so mu zdravniki še enkrat pojasnili, da je katastrofa nelzbežna.

Za danes je sklical ministrski predsednik Maniu sejo ministrskega sveta, ki bo v smislu rumunske ustave sklenil začasni prevzem kraljevske oblasti po ministrskem svetu, prihodnje dni pa se bo vršila skupna seja parlamenta in senata, na kateri bo izvoljen Buzduganov naslednik v regentskem svetu. Kot najresnejši kandidat za izpraznjeno mesto se imenuje general Presan, bivši vrhovni komandant rumunskih armad v svetovni vojni.

Vsi današnji rumunski listi prinašajo obširne podrobnosti o boleznih in smrti Buzdugana. Vest o smrti je izzvala ne samo v Bukarešti, temveč tudi v drugih mestih globoko žalost. Vlada je izdala za vzdrževanje reda in miru obsežne varnostne odredbe.

Senzacionalna fuzija na Dunaju

BODENKREDITANSTALT SE JE FUZI JONIRAL Z ROTSCILDOVO BANKO KREDITANSTALT. PREDZGODOVINA FUZIJE.

DUNAJ, 7. oktobra. Davi je bila izvršena tu senzacionalna bančna fuzija. Bodenkreditanstalt se je namreč združila z Rothschildovo banko Kreditanstalt. Na podlagi te fuzije preide Bodenkreditanstalt, na čegar čelu je predsednik Sieghart, popolnoma v Kreditanstalt. Vsa poslovanja, podružnice itd. prevzame Rothschildov zavod. Izmenjava akcij se bo izvršila na ta način, da bodo 4 Bodenkreditove akcije zamenjane za eno Rothschildovo.

Vest o fuziji teh podjetij je napravila v finančnih krogih največji vtis. Predzgodovina pa je sledeča: V sled položaja, ki je nastal radi prevratnih vesti in namer Heimwehrovcev, so pričeli upniki v inozemstvu odpovedovati Bodenkreditanstaltu svoje kredite, čeprav je užival zavod pri svetovni finansi dober sloves. Predsednik Sieghart je bil nato primoran, da je jasnil položaj zavoda zveznemu kancelarju dr. Schoberju. Dr. Schober se je za stvar zanimal in se mu je končno po težavnih pogajanjih, katerim je prisostvoval tudi baron Louis Rothschild, posrečilo doseči rešitev, ki bo obvarovala Avstrijo težkih gospodarskih pretresljev. Kako usoden bi lahko postal polom Bodenkredita, je razvidno že iz tega, da je samo v zavodovih jeldarnah zaposlenih več tisoč delavcev.

Udanostna brzojavka župana dr. Juvana kralju Aleksandru.

in je bil takoj po prihodu sprejet od kralja Aleksandra v posebni avdijenci. Iz Topole se je odpeljal potem v Mladenovac, kjer ga je že pričakovalo njegovo spremstvo. V Mladenovcu mu je jugoslovanska železničarska uprava dala na razpolago salonski voz, s katerim je potem Venizelos nadaljeval vožnjo proti Atenam.

Zrski ostanki generala Wrangla v Beogradu

Včeraj so v smislu zadnje želje v Bruslju umrlega vrhovnega komandanta ruskih carističnih čet v inozemstvu, položili v Beogradu zemske ostanke generala Wrangla k zadnjemu počitku. Bil je to tužen blesk bivše carske Rusije. Zastopani so bili na pogrebu oddelki vseh edinic carske vojske v starih ruskih uniformah. Vojaki, pehota, konjeniki, topničarji, gardisti, mornarji s svojimi godbami in stari zastavami so v popolni bojni opremi stopali z znanim elegantnim ruskim vojaškim korakom. Med vojaki je bilo opaziti tudi invalide brez rok in nog. Posebno pozornost je vzbudil neki star polkovnik z dolgimi brkami, ki je neprestano plakal. Spreveda so se udeležili oddelki jugoslov. armade in ogromna množica občinstva, ki se je polagoma pomikala proti ruski kapeli, nadi katero so krožili ves čas aeroplani in spuščali vence. Na grob je bilo položenih nad 250 vencev, med drugimi tudi krasen venec našega kralja Aleksandra, venec velikega kneza Cirila in vojnega ministra generala Hadžića. Žalne obrede je opravil patrijarh Dimitrije, ki se je v svojem govoru spominjal težkih žrtev carske Rusije za naše ujedinjenje. Vse godbe so istočasno zasvirale žalno koračnico, ko so Wranglove zemske ostanke spustili v grob, pehota in artiljerija pa sta oddala tri častne salve.

Udanostna brzojavka župana dr. Juvana kralju Aleksandru.

Povodom ustanovitve mestnega mladinskega doma v Mariboru, je odposlal župan dr. Juvan kabinetni pisarni Nj. Vel. kralja sledečo brzojavko: »Prilikom otvoritve in blagoslovitve mestnega mladinskega doma v Mariboru pošiljam v imenu mesta Maribora Vašemu Veličanstvu kralju Jugoslavije in vzvišenemu zaščitniku naše mladine, zagotovilo neomejene udanosti in hvaležnosti«.

Ukradeno dvokolo.

Včeraj je bilo trgovcu Janku Uhlerju ukradeno v Stolni ulici z dvorišča hiše št. 6. dvokolo znamke »Brenabör«, vredno 1500 Din. O tatovih ni sledu.

Tatvine.

V neki tukajšnji gostilni je izginil obehalniki klobuk in jopič nekemu gostu, ki je oškodovan za 520 Din. — Neznani storilec je obiskal tudi dva hlapca in jima odnesel razne obleke in uro v skupni vrednosti 320 Din. —

Policijska kronika.

Od nedelje na ponedeljek ni bil nihče aretiran. Vloženih pa je bilo 12 prijav: 3 radi suma tatvine, več radi razgrajanja, radi cestno policijskega reda, prekoračenja policijske ure in drugih manjših prestopkov. —

Kap je zadela

posestnico 60letno Julijano Bratković iz Melja. Pokojnico, ki je bila na glasu kot zelo spoštovana gospodinja, so prebeljali v mrtvašnico na Pobrežju. —

Zaključek turnirja v Rogaški Slatini

V nedeljo je bil zaključen 15 dni trajajoči prvi mednarodni šahovski turnir v naši državi, ki se je končal z izredno lepim uspehom mladega in nadarjenega našega šahovskega mojstra, Vasje Pirca iz Maribora. Ker je končala v soboto prekinjena partija Przepiorka-Takacs remis, je bil končni placement sledeči:

Prvo nagrado (6.000 Din) je dobil poljski velemojster Akiba Rubinstein, ki je dosegel 11 in pol točk; drugo nagrado (5.000 Din) si je priboril češkoslovaški mojster Flohr z 10 in pol točkami; tretjo, četrto in peto, pa so si razdelili Pirc, Maróczy in Takacs (vsak po 3.200 Din), ki so dosegli 10 točk. Šesto nagrado je prejel poljski mojster Przepiorka z 9 in pol točkami, sedmo in osmo (vsak po 1.375 Din) sta si delila Canal in Grünfeld z 9 točkami, deveto nagrado (1.000 Din) pa je dobil nemški mojster Brinckmann, ki je dosegel 8 točk. Ostali igralci so dobili samo po 100 Din za vsako točko. Od nenagrajenih jugoslovanskih igralcev je dobil Koenig 200 Din posebne nagrade. Posebno nagrado v znesku 1.000 Din za zmago nad Rubinsteinom je dobil madžarski mojster Takacs.

Snoči se je vršil na čast udeležencev turnirja poslovljni banket, danes ob 8. zvečer, pa igra Rubinstein v »Astoriji« simultanko v Mariboru.

Stresemannov pogreb

BERLIN, 7. oktobra. Nemški narod je včeraj na najslovesnejši način spremljal dr. Stresemanna, enega svojih največjih sinov sedanosti, k zadnjemu počitku. Ves Berlin je bil na nogah, nad mestom pa so neprestano krožila letala. Ministrski predsednik dr. Müller je imel v veliki dvorani državnega zbora žalni govor, v katerem je izrazil obžalovanje, da dr. Stresemann ni doživel izpraznitve Porrenja, za katero se je dolga leta tako neumorno trudil. Nemški narod s pokojnikom ni izgubil samo enega svojih največjih državnikov, ampak tudi enega najstarejših borcev za ohranitev miru v Evropi. Nemškemu narodu ne preostaja nič drugega, kakor da sedaj nadaljuje njegovo delo. Po govoru ministrskega predsednika so uradniki parlamenta dvignili krsto s katafalka in jo zadnjič ponesli po zbornici, nakar se je začel žalni spreved, ki se ga je udeležilo na stotisoče ljudstva. Med številnimi venci je bil tudi venec franc. ministrskega predsednika Brianda z napisom: »Svojemu soboritelju za mir Evrope, svojemu najboljšemu prijatelju«.

Venizelos v Topoli

BEOGRAD, 7. oktobra. Grški ministrski predsednik Venizelos se je pripeljal danes ob 9.10 z avtomobilom v Topolo

Plin — kurilno sredstvo sodobnosti

HISTORIJA MARIBORSKE PLINARNE. — PREDNOSTI KUHE S PLINOM. — PORAST KONZUMA PRI NAS. — PROPAGANDA ZA ČIM VEČJO UPORABO.

Začetki mariborske mestne plinarne segajo v leto 1869 in bo torej ob novem letu podjetje slavilo 60letni jubilej.

Prvotno je bila plinarne privatno podjetje, katero je od us. anovitelja Grafa prevzela neka nemška družba iz Augsburga. Leta 1916. je podjetje prešlo pogodbenim potom v roke mestne občine. Razumljivo je, da lastniki v zadnjih letih niso ničesar investirali, tako da je občina prevzela plinarne v prav desolatnem stanju.

Pod novo upravo, ki ji načeljuje od 1. 1919 g. inž. Tomšič, pa si je podjetje znatno opomoglo. Doslej ima v mestu 32 km plinovodnih cevi, ki segajo na periferije do Ptujске ceste, odnosno do nove delavske kolonije, do križišča Koroškeve in Vrbanove ulice, v Krčevini pa do železniškega mostu. V zadnjih dveh letih so bile položene nove cevi v Koroščevo ulici, na Betnavski cesti, v Trubarjevi ulici in v enem delu Tomšičevega drevoreda. Načrtu ima dalje mestna plinarne izmenjavo prešibkih vodov v nekaterih delih mesta in dograditev mestnega plinskega omrežja.

Celoten konzum znaša v enem letu nad pol milijona m³, dočim je kapaciteta plinarne štirikrat toliko. Konzum se sicer stalno dviga in je bilo letos 1100 konzumentov, vendar se ugodnosti plinske uporabe pri nas premalo cenijo, kar je pripisati predvsem neznanosti in praktičnosti uporabe plina premalo informirano.

Da bi se temu odpomoglo, se je vodstvo plinarne odločilo za javna predavanja, ki jih bo še tekom meseca oktobra organiziralo v mestnem kinu in združilo z javno demonstracijo kuhe na plinovskih pečeh. Interesentom se bodo nudile tudi poizkusne porcije jedi prirejenih na plinskih pečeh.

Plin ni uporabljen samo v obrti in industriji, temveč bi moral koristno služiti v prvi vrsti gospodinjstvu. Pri pravilni

uporabi je namreč kuha s plinom cenejša od kuhe na navadnih pečeh, ki konzumirajo mnogo premoga in drv ter so poleg tega nehygienične. Plin ne daje niti dima, niti saj in zadostuje samo šibica, da se jed v kratkem času zanesljivo zvari.

Zanimanje za plin je v gospodinjstvu vedno večje. Plinske peči so vpeljale v zadnjem času štiri največje mariborske kavarne. Plinsko kuho bo vpeljal tudi novi dr. Černičev sanatorij. S plinom kurijo po večini tudi vse novo zgrajene vile in stanovanjske hiše in v novi delavski koloniji je bilo instaliranih večje število plinskih štedilnikov.

Občina gre konzumentom plina vsestransko na roko. Največja ugodnost pa tiči v tem, da dovoljuje vse instalacije in nabave plinskih naprav na odplačevanje. Kompletni plinski štedilnik ni dražji od lončenega, a je zanesljivejši in mnogo praktičnejši.

Predsodek, da je plinarne nezanesljiv obrat, podvržen raznim nepravilnim ali nerednostim, je docela neosnovan. Najboljši dokaz je minula zima, ko je edino plinarne vzdržala popoln obrat brez najmanjših motenj in so bili privatniki s plinskimi pečmi zavarovani pred vsemi nepravilnostmi ostre zime.

Za liter vode, ki jo želimo segreti nad 100 stopinj, se porabi 30 litrov plina, dočim stane kubični meter (1000 l) samo 3 Din. Kuha s plinom pa ni samo cenejša, ampak je tudi praktičnejša in hygieničnejša. Eno in drugo bodo interesenti lahko videli in slišali pri javnih predavanjih in demonstracijah, ki jih bo mestna plinarne priredila še tekom tega meseca. Upati je, da bodo propagandne prireditve zavoda dosegle namen in da se bo uporaba plina tudi pri nas približala obsegu kakor v drugih modernih državah, katerim na čelu stoji v plinski industriji še vedno Nemčija.

ca, dr. Bostjančiča, Jos. Cijana, Stanka Detela, Ivana Živica, Jos. Laha, Slavka Faturja. Društvo je priredilo celo vrsto koncertov, nad 200 izletov in je mnogo pripomoglo k povzdigi nacionalne zavesti v Mariboru in okolici.

Imenom ljubljanske »Soče« je čestital prof. Bačič, imenom celjske podružnice »Soče« Cergol, nakar se je razvila prijetna zabava v lepem slovenskem razpoloženju.

Smrtina žrtev brezobzirnega avtomobilista

Sinoči se je dogodila na cesti med Hočami in Framom zelo pretresljiva nesreča. Nastavljenec mariborske lesne tvrdke Domicelj, 27letni Ivan Pernek iz Frama je spremljal domov 43letno viničarko Terezijo Vutolen iz Frama. Za njim je pridrvel dosedaj še neizsledeni avtomobilist, čigar avto po izkazu prič ni imel luči. Od zadaj je zadel v oba mirna pasanta ter ju podrl na tla in oddirjal brezobzirno v noč. Oba poonesrečenca je potem odpremil neki avto v splošno bolnico. Čim pa so viničarko Terezijo Vutolen naložili na nosilnico, je že izdihnila. Takoj so jo odpremili v mrtvašnico splošne bolnice, a njen spremljevalec Ivan Pernek, o katerem se je včeraj mislilo, da je izgubljen, je izven vse nevarnosti. Ima sicer razne poškodbe na glavi in na vsem telesu, a rane niso smrtonosne.

Smrtina kosa.

Včeraj je umrla v Mariboru v 67. letu starosti gospa Franja Mislej, roj. Bizjak. Pogreb bo jutri, v torek, ob 17. uri iz hiše žalosti, Tomšičev drevored 229 na pobožsko pokopališče. Blag je spomin, žalujemo naše iskreno sožalje.

V Studencih je preminula danes, ob 2. ponoči, v 58. letu starosti gospa Marija Klun, roj. Castelazzi, soproga uranika drž. železnice. Pogreb bo v sredo, 9. t. m. ob 17. uri iz mrtvašnice v Studencih. — V Sv. Jurju ob Pesnici je umrl v nedeljo posestnik g. Josip Trčelj, star 65 let. Pogreb bo v torek, 8. t. m. ob 15. uri na tamošnje domače pokopališče. Bodi jim ohranjen blag spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

»Uradni list«

ljublanske in mariborske oblasti v št. 987 z dne 4. oktobra objavlja med drugim zakon o srednjih šolah. —

Nujna želja gledaliških obiskovalcev.

Naše gledališče nima za občinstvo nikakršnih postranskih prostorov, kjer bi se lahko prebili odmori, posebno na slabem so pa zaradi tega kadilci. V foyerju je kajenje prepovedano, prostor je tesen, a vsled cele vrste vrat je tam neprestan prepil, kakor tudi na hodniku, ki se sedaj uporablja za kajenje med odmori in kjer se je že nešteta vrsta gledaliških obiskovalcev v zimskem času nevarno prehladila. Zelo nujno in potrebno bi tedaj bilo, da bi se za odmori in kajenje dal na razpologo predprostor poleg nekdanjega kina »Apolo«, ki je sedaj zaprt in neizrabljen. Tam bi se lahko otvoril tudi bufet, a vhod s Slomškovega trga naj bi se za časa predstav sploh zaprl. Ker je uresničenje te želje obiskovalcev tudi v interesu gledališča, upamo, da se bo uprava resno potrudila, da je ustreže ter to izposluje pri mestni občini kot lastnici lokala ali pa pri Ljudski univerzi, ki ima točasno menda v najemu nekdanje prostore kinematografa. —

K sprejemu čeških Sokolov-pevcev,

ki prispejo v Maribor jutri, dne 8. okt. z brzovlakom ob 15.53, bo prehod na kolodvor prost. Kdor nosi v srcu simpatije do Čehov sploh in do Sokolov še posebej ter ima čas, se bo sprejema sigurno udeležil. Pozdrav nima namena biti pompozna, a bodi zato tem iskrenejši in tem bolj bratski! — Da pa bo še več prilike pogovoriti se z brati od srca do srca, se bo vršil isti dan po koncertu z njimi sestanek v Grajski kleti. Sokoli in prijatelji Sokolstva dobrodošli! — Starešinstvo MSZ.

Upokojenci in kuluk.

Prejeli smo iz vrst upokojencev: Od naših skromnih prejemkov so nam odgnili za kuluk. Vzeli smo s topo resignacijo na znanje, med seboj pa smo rekli: Naj nam da' kramp in motiko ali občinsko metlo in kuluk bomo odslužili!

Na dan 9. obletnice koroškega plebiscita v četrtek, dne 10. t. m. priredita podružnica Jugoslovenske Matice in klub koroških Slovencev v Mariboru spominski večer v prostorih gostilne Kosič v Veprinjski ulici. Na sporedu so govori, petje in godba. Začetek ob 20. uri. Vabimo ljubitelje Koroške, da se udeležijo te prireditve. Dosedaj smo se vsako leto spominjali žalostnega dogodka, tako naj bo tudi zanaprej, do pokažemo, da smo še vedno istih misli in da nismo pozabili naših rojakov onstran mej. —

Strokovni učitelji za kmetikonadaljevalne šole.

Danes ob 10. uri je bil na tukajšnji vlnarski in sadjarski šoli odprt tretji, sklepni del strokovnega tečaja za učitelstvo, ki se usposablja za pouk na kmetijsko-nadaljevalnih šolah in za vodstvo teh šol. Udeležuje se ga 15 učiteljev iz oblasti. Prvi del tečaja se je vršil od 2. aprila do 5. maja (5 tednov), drugi del meseca junija (1 teden), tretji del pa se vrši od danes naprej skozi dva tedna, tako da bodo 16. tm. končali ti udeleženci prvega strokovnega tečaja osemtedenski pouk. —

Uredite Gosposko ulico!

Čeprav je Gosposka ulica zaprta za tovorni promet, je vendar najživahnejša izmed vseh ulic v našem mestu. Mestna občina pa ji vendar posveča malo pozornosti. Stanje ulice v srednjem delu, zlasti pa partija ob občinski Tegethofovi rojstni hiši, je naravnost mizerno. Desna stran ulice v smeri od križišča Slovenske proti parku sploh nima hodnika, sredina je tlakovana z zoprnimi »željnatimi glavami«, v deževnem vremenu pa je desni hodnik, ki je nižji od ulice, poln vode. Skrajni čas je, da se uredi tudi omenjeni košček ulice, kar bi pač ne stalo mnogo, ko občina vendar ravno popravlja in obnavlja hodnike v centru mesta.

Z avtom čez Pohorje.

Včeraj zjutraj se je g. Moravec iz Maribora s svojim malim Dixi-avtom podal na zanimivo avtomobilsko vožnjo: preskušati je hotel, ali je možno s tako malim avtom prevoziti Pohorje z njegovega južnega vznožja preko Sv. Arehu in Mariborske koče nazaj v Maribor. Pot je šla preko Slov. Blstrice, od tam v Šmartno, mimo Sv. Uršule na Archa, odtam po grebenu do Mariborske koče, k Sv. Bolfenku, odtod pa naravnost po gozdni poti, koder misli voziti vzpenjača, po strmini v Pekre, kamor je prispel po daljših odmorih v Šmartnem in pri Arehu krog 5. popoldne. Pekrečanke so mu v navdušenju ves avto okrasile z rožami.

Lep uspeh planinca.

Natančno v eni uri je pretekel odnosno prehodil pot iz Mariborske koče preko Sv. Bolfenka in Radvanja na koroški kolodvor g. Miro Ritonja iz Poljčan. Stava je veljala 500 Din v prid Slov. plan. društva. Na poti je spremljal tekača in določal pot funkcionar SPD, v dolini pa je čakala tekmovalca množica prijateljev na kolesih, ki ga je spremljala in vsodbujala po nadaljni poti do koroškega kolodvora. Progo je pretekel odnosno prehodil sledeče: Od Mariborske koče do Bolfenka 14 minut, od tam do vznožja Pohorja pri Radvanju 18 minut in od tam do cilja 18 minut. Vrlemu planincu iskreno častitamo! —

Železniškim upokojencem, vdovam in sirotam z rdečimi železniškimi legitimacijami na znanje.

Radi podaljšanja legitimacij za 1930. naj se imenovani, ki stanujejo v okolišju postaje Maribor, kor. kol., zgledajo najpozneje do 12. X. na tej postaji. Razen legitimacije naj prinesejo tudi zadnji odrezek prejemanja pokojnine in pa sledeče na ¼ pole papirja napisano lastnoročno podpisano izjavo: »Podpisani(a) izjavljam, da imam (ne jaz, ne moja žena) nobene bodisi protokolirane, bodisi neprotokolirane trgovine ali obrti.« — Postajeno mesto.

Začetni tečaj angleškega krožka začne s poukom danes, ob 18.15. realka, pritičje. Nadaljevalni ob zadostnem številu 17. oktobra. — 2527

Velika kavarna.

Danes, ponedeljek, kabaretni večer v Veliki kavarni. 2537

Mariborski in dnevi drobiž

Otvoritev Mladinskega doma v Mariboru

Najmodernejša socijalna ustanova mesta Maribora.

Včeraj dopoldne je bil v prisotnosti predstavnikov lokalnih oblasti odprt Mladinski dom mariborske mestne občine, ki je brez dvoma najmodernejša socijalna institucija našega mesta, s katero se pač lahko ponaša pred ostalimi mesti naše države.

Svečan nagovor je imel župan mesta Maribora g. dr. Juvan, ki je uvodoma podal historijat zavoda, ki se je iz skromnih začetkov razvil v moderen mladinski dom, ki je v čast mestu in dokaz smisla, ki ga izkazuje mariborski občinski svet socijalnim problemom našega mesta. Leta 1919. se je za skrbstvo mladine izdalo le okrog 2000 Din, dočim so letošnji izdatki narasli že na 300.000 Din.

Poslopje zavoda v Ljudskem vrtu je moderno preurejena gradba, ki popolnoma odgovarja higijenskim in zdravstvenim stremljenjem sodobnosti. Ima izredno ugodno solnčno lego, spalnice za 28 gojencev, ki so stalno v oskrbi, dočim je v dnevnem zavetišču prostora za 110 otrok, učilnice za dečke in deklice, moderne kopalnice s kadmi in prhami, delavnice, veliko obednico in izborna kuhinjo.

Po slavnostnem govoru g. župana sta mu dve deklici izročili v znak hvaležnosti krasne šopke, nakar je sledila blagoslovitev vseh prostorov, ki jo je ob asistenci dveh duhovnikov opravil stolni župnik, kanonik dr. Moravec. Nato so si številni gostje ogledali vse prostore in naprave Mladinskega doma, mestna občina pa je pogostila gojence zavoda z izbranim kosilom.

Proslava desetletnice „Jadrana“

minolo soboto zvečer v Unionski dvorani je bila lepa manifestacija mariborskega in tudi zunanega občinstva na eni strani za zasluženo domovino v »Jadrano« združenih nesrečnih beguncev, na drugi strani za lepo slovensko in slovansko pesem, ki je nesrečnikom ostala v novi domovini spremljevalka in tolažnica. Na proslavi smo videli razne odlične osebnosti, zastopnike Glasbene Matice predsednika dr. Tomiška in podpredsednika Arnuša ter druge, starostno mariborskega Sokola dr. Boštjančiča z velikim številom Sokolov, zastopstvo društva rezervnih oficirjev, bratsko društvo »Dravo« z godbo in pevskim zborom, podžupana dr. Lipolda, veliko zastopstvo ljubljanske »Soče« ter celjske podružnice »Soče«, ministra v p. dr. Kučkovca ter mnogo drugega občinstva iz vseh slojev.

Pevska zbor »Jadrana« in »Dravo« sta odpela več pesmi ob splošnem odobravanju občinstva, godba je svirala nekaj koncertnih točk, kasneje pa za obilne plesne pare.

V slavnostnem govoru je ravnatelj Stanko Detela poudarjal predvsem naloge, namen in pomen »Jadrana« ki ni samo pevsko društvo, ampak je bil njegov cilj tudi splošna organizacija primorskega elementa, ki je prihajal v Maribor in okolico, brez kakršnihkoli separatističnih tendenc. Gojenje družabnosti in iskanje stikov z brati onkraj meje, zatiranje škodljivih elementov med begunci, povzdiga izobrazbe članstva in predvsem seveda gojenje pesmi, vse to so bile naloge in cilji društva, ki jim je zvesto služilo vseh 10 let pod vodstvom raznih predsednikov: dr. Krašov-

Kometi, utrinki in meteorji

NASTANEK SVETOV. - DROBLJENJE KOMETOV. — PADANJE UTRINKOV IN METEORJEV NA ZEMLJO.

V članku o bistvu kometov ali zvezd repatic smo povedali, da so kometi trdna nebesna telesa, ki se samo vsled solne bližine razžarijo, raztalijo in spremenijo večji del v pline, nismo pa vedeli, kako so ta nebesna telesa nastala in kakšna je njihova končna usoda. O nastanku kometov se je v astronomskih krogih veliko razpravljalo in treba je bilo mnogo truda, preden je bilo jasno, da so ta telesa prav tako del našega solnčnega sistema kakor je zemlja, na kateri mi živimo, in da so tudi prav tako stara. Naš solčni sistem z vsemi planeti, planetoidi, lunami in kometi je nastal kot posledica združitve dveh ogromnih nebesnih teles, od katerih je manjše bilo trdo in mrzlo, večje pa razžarjeno solnce. Eksplozija, ki jo je povzročil vpad trdega telesa v ono prasolnce je ustvarila kozmično zvezdno meglo, kakršnih poznamo v ozvezdju veliko. Ta neurejena masa se je s silno hitrostjo pomikala skozi vesolje in se obenem z enako naglico vrtela krog svojega središča, dokler se ni oblikovala v osrednje telo, v solnce in v trabante, planete. Ta ureditev pa je trajala milijone in milijone let in še dandanes ni dovršena. Kometi sami niso nič drugega kakor samo deli ene materije, ki šele išče svoje središče, kateremu bi se pridružila.

To so majhni svetovi, ki so se izoblikovali iz raztresenih drobcev pri eksploziji izbruhnjene materije in pričeli samostojno krožiti krog solca, deloma so pa tudi mali planetoidi, ki so vsled raznih vplivov zgrešili svojo običajno krožno pot. Mimo teh dveh obstaja pa tudi še tretja vrsta kometov, ki prihajajo k nam iz neznanega vesolja izven našega sistema, o katerih usodi pa vemo premalo, da bi jim mogli določiti nastanek in izvor. Ker pa se kometi vselej, kadar se približajo solcu, spremenijo v razbeljeno tekočo maso in v pline, je razumljivo, da se nekateri pri tem več ali manj razbijejo, drugi pa sploh razdelijo na več delov ali celo v tako drobne kose, da se

ne morejo več združiti in plavajo potem ločeno po svoji poti dalje. Ta proces razpadanja kometov se ponavlja pri vsakem približanju k solcu in zato so za vsako zvezdo repatico po vsej njeni vesmirske poti raztreseni posamezni drobci njene nekdanje skupne materije. Kometi postajajo tedaj vedno manjši in naposled popolnoma izginejo, to je, razdrobijo se.

Ta drobci kometov je pa rodišče zvezdnih utrinkov in meteorjev. Vsako noč lahko opazujemo, kako se »zvezde utrinjajo«, toda ti utrinki, katere vidimo, niso nikakršne zvezde, to so samo prav majhni delci razdrobljene materije zvezd repatic, katere zajame naša zemlja na svoji poti krog solca. Ti delci, katere zemlja privlači, padajo proti njeni površini, se vsled trenja v zraku unamejo in zgorejo. »Padanje zvezd« se torej vrši že v naši atmosferi v višini 100 do 200 in včasih tudi več ali manj kilometrov. Ker so ti delci majhni, včasih so težki le po 1 dkg, zgorejo, odnosno se spremenijo v plin in tako nikdar ne dosežejo naših tal.

Drugeče kakor z utrinki ali »padajočimi zvezdami«, kakor jim pravi naše ljudstvo, pa je z meteorji. Po svojem bistvu se meteorji prav nič ne razlikujejo od utrinkov, kajti tudi oni so le deli materije nekdanjih kometov ter le po manjšem delu deli materije drugih svetov, ki iz neznanega vesolja zablodijo do nas. Razlikujejo se od njih samo po velikosti in po tem, da lahko padejo na zemljo, kjer nam potem nudijo najboljšo priliko za proučevanje snovi, iz katere so sestavljeni drugi svetovi. Na našo zemljo, ali vsaj v njeno atmosfero, padajo tedaj neprestano drobci kometov in drugih neznanih svetov. To je bombardiranje našega planeta iz vesolja, ki bi bilo lahko za nas ljudi silno nevarno, ko ne bi teh projektov zadrževal in uničeval zrak. Njegova zasluga pa je, da padejo le zelo redki večji meteorji na zemljo in še ti tako razbiti, da večjih nesreč ne morejo povzročiti.

boljši del moštva, dočim je imel »Rapid« najboljšo moč v obrambi.

Sigurno je, da je tokrat sodnik pokvaril igro. Neglede na izid je bila njegova dolžnost preprečiti surovosti in uveljaviti svojo avtoriteto, četudi za ceno nekaterih igralcev, ki so dali povod za nefair igro. Klippstätter nikakor ne spada v moštvo, ker je njegova gorečnost in »požrtvovalnost« od časa do časa naravnost nevarna. Sodnik se je trudil, da bi bil objektivni, vendar je toliko grešil, da si je zapravljal zaupanje zmagovalcev in premaganih.

SK Železničar : SK Svoboda 6:1.

SK Železničar je v stalni premoči z lahkoto preigral protivnika, ki je nudil le malo odpora. Svoboda pa je v 5. minuti drugega polčasa odstopila, ker sodnik ni dovolil njenemu vratarju, da bi se vrnil na igrišče, ki ga je samovoljno zapustil. V drugem polčasu bi Železničarji brez dvoma dosegli še ugodnejše razmerje. Sodnik g. Bizjak je bil dober in objektivni.

ISSK Maribor III. mladina: SK Adria Tezno 8:0 (5:0).

Včeraj dopoldne so naši najmlajši predvedli v Ljudskem vrtu zelo zanimivo igro, ki priča, da so bodoče rezerve mariborskih sportnikov neizčrpne. Zlasti je ugajala igra zmagovalcev, ki so pokazali mnogo tehničnega znanja in toliko spretnosti, da zaslužijo popočno priznanje. Obramba, krilska vrsta in napad so tvorili celoto, ki je v vsakem oziru ugajala. Toliko mizernejša pa je bila igra

ISSK Maribor rez.: Rapid rez.

je končala z visoko zmago 9:1 za Rapid. Moštvo »Maribora« je bilo tako raztrgano, da ni nudilo nikakega odpora, dočim je Rapid predvedel kombinatno dobro igro. Častni goal je bil autogoal Rapida. Sodil je g. Nemec dobro.

Ostale nogometne tekme.

Bukarešta: Rumunija - Jugoslavija 2:1 (2:0).

Liubljana: Ilirija - Primorje 2:1 (0:1).
Zürich: Čehoslovaška - Švica 5:0.
Budimpešta: Madžarska - Avstrija 2:1 (1:0).

Gradec: Poljska - Avstrija (amaterji) 3:1.
Dunaj: Dunaj-Berlin 3:1 (2:1).
Zagreb: Concordia - Gradjanski 2:1 (1:1) Hašk - Železničar 2:1 (2:1).

Sokolstvo

Razpored telovadnih ur oddelkov Sokolskega društva v Mariboru.

Oddelok	Telovadnica v	Telovadni dnevi	Ure	Vaditelj
Člani	Krekova ul.	Ponedeljek, petek	20—22	Dekleva Janko
Člani starejši	Koroševa ul.	Ponedeljek, sredo, petek	18:30—20	Hvalenc Joško
Članice	Krekova ul.	Torek, četrtek	18:30—20	Pipan Mira
Članice starejše	Zrinjskega trg	Ponedeljek, četrtek	19—20	Nabergoj Stana
Moški naraščaj od 14.—16. leta	Cankar. šola	Sreda, sobota	18:30—20	Lapajne Stanko
Moški naraščaj od 16.—18. leta	"	Ponedeljek, petek	18:30—20	Mačus Franjo
Ženski naraščaj od 14.—16. leta	"	Torek, četrtek	17—18:30	Dekleva Janko
Ženski naraščaj od 16.—18. leta	"	Ponedeljek, petek	17—18:30	Mačus Franjo
Moška deca od 7.—14. leta	"	Sreda, sobota	17—18:30	Kaučič Janko
Ženska deca od 7.—14. leta	Cankar. šola	Ponedeljek, četrtek	17—18	Pipan Mira
Moška in ženska deca pod 7 let	"	"	16—17	Kajč Milena in Urbas Erna

Oddelka v Magdaleni se letos ukineta ker se začne v kratkem s telovadbo v vojašnici Kralja Petra.

Vse telovadce in telovadke pozivamo k takojšnjemu vpisu, ki se vrši v rednih telovadnih urah. Le celoleten in reden poset nas stori sposobne za veliki sokolski zlet v Beogradu. Vzgjajaj si telo, krepi si нравnost, pojdi brat med brate! Stariši, bodite zavedni in pošiljajte svojo deco v Sokola! 2535

Sokolstvo.

Sokolsko društvo v Mariboru naznaja svojemu članstvu, da priredijo »Sokolske pevčke sdrženje iz Moravske Ostrave« v torek dne 8. oktobra 1929 ob 20. uri v Unionski dvorani koncert. Vabimo vse članstvo, da se koncerta, ki bo nekaj posebnega za Maribor, v polnem številu udeležijo.

Krvavi boji z upornimi kaznjenci

Skoro neverjetna vest je prišla te dni z onstran morja, iz dežele vse mogočnosti: iz Amerike. V kaznilnici Camon-City (Kolorado) so se pobunili kaznjenci, krog 1000 po številu, ter so se polastili poslopja. Mem obedom je vdrla nekaj kaznjencev v jedilnico, napadlo paznike, jim pobralo orožje in skušalo pobegniti. Na alarmne signale so takoj straže zabarikadirale vse izhode in preprečile beg. V obednici pa je med tem prišlo do strašnih prizorov, ker je v boju s pazniki izbruhnil ogenj. Upor je dobival vedno večji obseg, uporniki so zasedli vsa poslopja in se polastili tudi arzenala z velikimi množinami orožja in municija. Vse kaznjence so uporniki izpustili iz celic in ponovno so poskušali vsi pobegniti. Med tem alarmirana milica je beg preprečila. V noči je prišlo do novih krvavih bojov, ki so trajali do ranega jutra. Kaznjenci so se zabarikadirali s pohištvo in vsemi mogočimi predmeti. Posrečilo se jim je, ujeti 10 paznikov kot talce. Dva izmed njih so na živinski način usmrtili in vrgli trupla skozi okna na dvorišče, na njih pa prilepili listke, na katerih so grozili, da bodo z ostalimi napravili enako, ako se jim ne dovoli prost odhod. Poveljnik čet, ki so oblegale poslopja, je v odgovor zagrozil, da bo celo kaznilnico poglaval v zrak, če se ne udajo. Uporniki so na to vrgli še dva umorjena paznika na dvorišče. Poveljnik čet je ukazal bombardement na kaznilnico iz baterij in iz letal. Tri poslopja so zgorela in večje število kaznjencev v njih. Upor-

niki so v petek zjutraj ponovno zahtevali prost odhod, kar je bilo odklonjeno. Čete so razstrelile poslopje in celice v katerih so se uporniki zabarikadirali, in vdrla v razrušene prostore. Toda uporniki so se med tem že rešili v drugi del poslopja in se zabarikadirali. Čete so napravile generalni naskok in razvila se je pravcata bitka s puškami. Poveljnik čet je zahteval od vojaških oblasti topničarstvo za obstreljevanje kaznilnice. Borbe so v soboto še vedno trajale. Domneva se, da so uporniki med tem že vse paznike - talce pomorili.

Cerkev na dražbi

Nenavadna dražba se bo vršila jutri 8. tm. v Berlinu: izdražbana bo ruska cerkev na Fehrbellinaplatzu. Cerkevna občina rusko-grško pravoslavne cerkve vključ vsem naporom ne more spraviti potrebne vsote za zgradbo poslopij, v katerih je kapela in 35 stanovanj. Cerkev je bila šele lani meseca maja posvečena. Škof Tihon je še v zadnjem hipu izdal proglas na vernike in prijatelje ruske cerkve, naj ne pripustijo sramote. V koliko je uspel, se še ne ve. Tožbo je vložila stavbena družba, ki je cerkev zidala in ni prejela plačila. Baje se zanima za nakup poslopja neki bogataš iz Amsterdam, ki hoče tam napraviti kino.

V muzeju.

»Tu, sinko moj, vidiš boginjo Minervo!«
»Mati, ali je oni poleg nje njen mož?«
»Minerva se ni nikdar poročila... kajti ona je bila boginja modrosti.«

Sport

SK Rapid — ISSK Maribor 3:2 (1:2)

V včerajšnji prvenstveni tekmi si je Rapid priboril dve dragoceni točki. Po treh letih je po zaslugi sodnika in napakah protivnika z enajstmetrovko zopet enkrat zmagal nad »nepremagljivimi«.

V igri, za katero je vladalo veliko zanimanje, je ISSK Maribor nastopil z nekoliko spremenjeno postavo. Za Starca je igral Privršek, za Lazničko pa Pli beršek, kar sicer ni bistveno oslabilo moštva. »Maribor« je uvodoma predvedel igro, kakršne smo bili od prvaka doslej sploh vajeni, je pa po prvem goalu, ki je padel že v 8 minuti, popustil in prevezel grobo igro Rapida, v kateri protivniku ni bil dorastel. Kljub temu je imel mnogo izgledov za zmago. Po izenačenju Rapida je Bertonec ponovno dosegel vodstvo za črno bele, ki so imeli priliko zvišati rezultat celo na 3:1, a je Koren 1 zastreljal 11 metrovko. Že v tem je bila usodna napaka. Razen tega je nesigurnost sodnika preprečila vrsto napadalnih potez ISSK Maribora, ki je odzvižgal dva of sidea neupravičeno. Ko je »Rapid« v drugo dosegel izenačenje po zaslugi obrambe, je bilo povsem evidentno, da bo tekma končala neodločeno in da so bo prvak moral zadovoljiti z eno točko. Toda v 43. minuti drugega polčasa si je vratar dovolil nesportno gesto. Sledila je enajstmetrovka in tretji goal za Rapida.

Tekma ni nudila prav nikakega užitka. Rapidovci so takoj ob začetku poizkusili z ostro igro, ki je sodnik ni v kal zadržal. Posledica je bila, da je vseh devetdeset minut poteklo nefaire, v obojestranskih surovostih. Rapidovo znanje ni upravičilo zmage, čeprav je bil »Maribor« daleč pod običajno formo. Krilska vrsta in ožja obramba sta bili senčili strani moštva, ki nista utegnili vzdrževati potrebno in smiselno zvezo z napadom, ki je bil naj-

»JDEAL«

MARIBOR

Parna pralnica in kem. čistilnica

Podružnica
Julio Meinl d.d. v Mariboru

Gosposka ulica št. 7,

vljudno vabi vse svoje cenj. odjemalce, njih rodbine, prijatelje in znance

k poskusnemu kuhanju kave

ki se bo vršilo v sredo,
dne 9. oktobra t. l.

Vsak gost dobro došel!

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk

186

Zahropel je:

»Bodi moja!«

In ker ona ni ničesar rekla, je nenadoma nekako zarjul ter z žarečim očesom in pijanim umom planil nad njo.

Ta hip pa je odletel nazaj in zakričal od bolečine.

»Ah! Beračica! Hči beračice!«

In zdajci so se usule psovke iz njegovih spačenih ust, dočim je skakal okrog Bianke in mahal z roko, od katere mu je debelo kapljala kri.

Kajti Biana je krčevito stiskala v desnici majhno, drobčkano bodalce, ki pa je bilo ostro in nabrušeno, mojstrsko delo, krasen in smrtonosen umotvor slovečega milanskega mečarja.

Se enkrat je Bembo naskočil in odskočil, zadet nad komolcem.

Bianka, nepremična, pozorna, brez diha, vsa zmrzla od groze, preplašena po svoji lastni drznosti, ni storila niti ene nepotrebne geste; čudna hladnokrvnost jo je držala pokoncu; njena bistrovidnost, podeseterjena v trenutku nevarnosti, jo je že naprej opozarjala na nevarnost.

Ta nema borba je trajala nekaj minut.

Bianka je dobro vedela, da je izgubljena, ako se Bembo posreči položiti roko nanjo.

Ni se mu posrečilo.

Ko je dobil tretjo rano, se je umaknil za nekaj korakov, besno zasopel, otrli si znojno obličje in si obrisal kri, ki je curljala iz prask, zadanih mu od dekličinega bodala.

»Dobro«, je zagodrnjal naposled, »dobro, kar miruj te, ne bom se vas dotaknil...«

Renčal je kakor daga ki po boju liže svoje rane in obenem pazi na nasprotnika. Iskal je sam v sebi poslednjega sredstva, kako bi mogel ukrotiti Bianco.

Naenkrat je vprašal:

»Kaj bo z vami? Kam hočete iti sami v tem gozdu? Ali ste pripravljeni, vrniti se z menoj v Benetke?«

To pot mu Biana ni več odgovorila; zadovoljila se je s tem, da je napravila z glavo nekako znamenje.

»Ali se nočete vrniti z menoj?« je povzel Bembo z mirnostjo, ki je zbudila v deklici strah.

Ona je zganila glavo kakor prej.

»Dobro! Poslušajte me še enkrat, poslednjikrat! Po-

tem vas rešim svoje navzočnosti. Hočem vas privedi nazaj v Benetke. Hočem. In to se bo zgodilo. Prišežem vam, da vsa pot ne bom zinil besede, niti se vam poskusil približati. Razumite me dobro. Vi nočete biti moja, naj bo. Toda če je že tako, potem nočem da bi bila koga drugega. Ali se vam zdi to čudno?«

In ker je videl, da ga posluša pozorno, je nadaljeval: »Še en trenutek, pa vam bo na prosto voljo, ali da me spremiti v Benetke ali da gréste svojo pot, kamorkoli se vam že zdelo primerno. V prvem slučaju se vam ne zgodi nič žalega, to vam prišežem. V drugem slučaju se hočem strašno maščevati. In da se boste mogli svobodno odločiti, kaj storite in česa ne, je prav, da vam razložim, kakšno bo moje maščevanje...«

Premolknil je ter globoko zasopel; in Biana je videla z grozo, da se je vrnil na Bembove ustnice ostudni smehljaj, ki se ga je toliko bala.

Kardinal je nadaljeval:

»Pravkar sva govorila o vaši materi. Vi si morda mislite, da je samo kurtizana in nič več. Bodisi zaničevana, a drugega nič. Tako si mislite, kajne? Razočarati vas moram. Vaša mati prebiva v Benetkah v prekrasni palači, ki je sama zase vredna petstotisoč srebrnjakov. Niti vi, niti nihče drugi ne ve, kako je postala lastnica te palače. O! zelo preprosto. Lastniku palače je bilo ime Ivan Davila. Bil je član Sveta Desetorice. Patricij je bil. In ta Ivan Davila je umrl od morilske roke dva dni potem, ko je napravil oporoko, v kateri je zapustil svojo palačo vaši materi, kurtizani Imperiji. Ali še vedno ne razumete? ... Vaša mati je morilka Ivana Davila...«

»O groza!«, je zajecala deklica, čuteča, da ji pešajo moči.

»Aha! Zdi se, da vas začenjam zanimati? ... Zdaj pa vedeti tudi, da imam dokaze in priče tega umora, priče, neoporekljive po svojem značaju in po visoki stopnji, ki jo zavzemajo. Kaj pravite k temu? Zakaj molčite?«

Pomolčal je par trenutkov, preden ji zada poslednji udarec, dočim je Biana trepetala in omahovala ter se z neverjetnim naporom branila omedlevice.

»Poslušajte«, je zaključil Bembo. »Ako gréste z mano v Benetke, ne povem ničesar, ako pa se vrnem sam, podam ovdbo takoj po svojem prihodu: vašo mater primejo jutraj zarana ter jo postavijo pred sodišče, in preden mine štirinajst dni, pade njena glava pod krvnikovo sekirko.«

Če bi bil Bembo silil vanjo, bi bila Biana nemara mislila, da laže. Toda Bembo je prišlo v tem položaju

tisto nenadno navdahnjenje, ki je potrebno za odločitev zmage.

Ko je dogovoril, ji je obrnil hrbet ter odšel mirno in se s počasnimi koraki izgubil v nočno temo.

Trenutek je bil za Bianco strašen: imela je na izbiro svojo lastno smrt in smrt nje, svoje matere. Groza misli, da bi prišli njeno mater, vrgli v ječo in jo tirali nato na morišče, je bila hujša. Vztrepetala je po vsem životu, a nato je čudno pomirjena dohitela Bembo in začela hoditi za malo svetilko-slepico, ki se je gugala v kardinalovi roki.

Stopala je vsa bleda, z nenavadnim dostojanstvom, ki ji je dajalo čisto drug obraz.

Bembo jo je slišal za seboj, a ni okrenil glave.

Nema, globoka radost mu je silila v glavo, obenem z divjim ponosom, da je ukrotil upornico in da jo vodi zdaj s seboj, za pramnom svoje male luči, podobne zloveči zvezdi, ki gre svojo pot — pot zločina.

Samo zdajpazdaj mu je sklenje ran, zadobljenih na roki, izvabilo kak glas, podoben srditemu renčanju. In prišlo mu je na um, da bi bila Biana njegova, ko bi ne bila imela svojega ličnega bodalca. Da je Biana oborožena z bodalcem, se mu je zdelo sicer nekaj čisto naravnega. Njegove misli so se polagoma oprijele te igračke, ki jo je bil videl bleščati v dekličinih rokah in katere se je posluževala z nerazumljivo spretnostjo. Premišljal je, s kakšnim sredstvom bi jo razorožil.

In mahoma je vzrastla v njegovem duhu misel:

On gre tako mirno svojo pot ... Za njim pa deklica z bodalom v roki ...

Gotovo preži na ugoden trenutek.

Ni dvoma, da mu hoče nenadoma zasadeti jeklo med pleča.

Naglo se je obrnil; njegov obraz je bil strašen, njegove ustnice so zarenčale hripavo kletev.

Bianka je obstala.

Videl jo je takšno, kakršna je bila pod cipreso, nepremična, roke prekrižane na prsih; naperjeno bodalce se je svetlikalo medlo kako nema grožnja, toda Biankin obraz je odseval takšen obup in tako uničenost moči in volje, da se je kardinal pomirjen nasmehnul.

Nadaljeval je svojo pot.

Kmalu je dospel na breg lagune in našel svojo gondolo.

S prstom je pokazal Bianki nanjo.

Deklica je še enkrat trepetaje začutila v sebi silen odpor; a vnovič jo je pretresla slika matere, kako je vleko na morišče: sedla je v gondolo.

(Nadaljevanje sledi).

Mehlrano sobo

oddam boljši osebi. Naslov v uparvi lista. 2548

Velika soba,

opremljena ali neopremljena, prikladna za pisarno, nasproti kolodvora, se odda. Naslov v upravi 2491

Trgovski vajenec

s predpisano trgovsko izobrazbo se takoj sprejme pri Otonu Črepinko, trgovina z mešanim blagom, Maribor, Po-breška cesta 46. 2547

Penzioniran žand, narednik

zmožen tudi pisarniških del išče primerne službe. Naslov pove uprava lista. 2542

Dobro idoča trgovina

z mešanim blagom, 15 minut izven Maribora se zelo ugodno proda. Ponudbe na upravo lista pod »Dober zaslužek«. 2514

Opremljeno sobo

v Magdalenski ulici 37, oddam gospodu. 2539

Odpravniki

dobi službo takoj. Posel lahek, tudi za žensko, strokovno znanje nepotrebno. Vršiti nadzorstvo pri oddaji specijalnega blaga in inkaso. Event. tudi stanovanje poleg plače. Pogoji, položitev kaveje Din 5000. Ponudbe na upravo pod »Ekspedit in inkaso 5000«. 2540

Specijalna trgovina kravat

v Vetrinjski ulici 24

naznanja, da je prejela za jesensko sezono najmodernejše kravate, kakoršne še nimajo druge izlo-
be v Mariboru. O gornjem naj se blagovoli vsak sam prepričati.
Cene tovarniške!

Novo otvorenja trgovina
s premogom in lesom

Tinnauer

Maribor 2544

Gregočičeva ul. 9

vhod tudi skozi
Slovenska ul. 8

se priporoča cenj
občinstvu za blago-
hotna naročila.

Cene brezkonkurenčne!

Postrežba točna in solidna!

Spominte se CMD!

Brez posebnega obvestila. 2547

Naša dobra, ljuba soproga, ožir. mati, stara mati
in tašča, gospa

Marija Klun, roj. Castelazzi

soproga uradnika drž. žel.

je v ponedeljek, dne 7. oktobra ob 2. uri zjutraj, po
dolgi in mučni bolezni v 58. letu starosti mirno v
Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v sredo
9. oktobra ob 17. uri iz mrtnišnice v Studencih.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek 10.
oktobra ob 7. uri v cerkvi sv. Jožefa v Studencih.

Studenci pri Mariboru, dne 7. oktobra 1929.

Josip Klun, uradnik delavnice drž. žel., soprog.

Josip Klun, sin. Marija Blažič, Franciška Zupančič,
Avguste Ul, hčerke. Albert Zupančič, Franc Blažič,
Leopold Ul, zeti. Erika, Albert, Elfrida, vnuki.

Naša zlata, nadvse ljubljena in nenadomestljiva mama, stara mama,
teta in sestra, gospa

Franja Mislej, roj. Bizjak

nas je včeraj, po dolgi in mučni bolezni v 67. letu nenadoma in za
vedno zapustila.

Pogreb blagopokojnice se bo vršil v torek, dne 8. tm. ob 17. uri
iz hiše žalosti v Mariboru, Tomšičev dvored 229 na pobežko pokopališče.
Sv. maša zadušnica se bo darovala 9. tm. ob pol 9. uri v Frančiš-
kanski cerkvi. 2543

Postojna-Maribor, dne 7. oktobra 1929.

Franc Štepančič, zet.

Mimi, hčerka.

Fanci, Janek, Zlatko, vnukinja in vnuki.

Franc Bizjak, brat.

Tina Šeber, sestra.

Zalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem,
da je naš ljubljani oče, oziroma očim, stari oče in tast, gospod

Josip Trčelj

posestnik v Sv. Jurju ob Pesnici

v nedeljo, dne 6. oktobra ob 18. uri po dolgi mučni bolezni v 66. letu svoje
starosti preminul.

Pogreb preblagega pokojnika se bo vršil v torek, dne 9. oktobra ob 15. uri
iz hiše žalosti v Sv. Jurju ob Pesnici št. 13 na domače pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 9. oktobra ob 8. uri v domači
župni cerkvi.

Sv. Jurij ob Pesnici, dne 7. oktobra 1929.

Stanko Trčelj, sin. Ivanka Lavrenčič, roj. Trčelj, hči. Ivanka Kete, Emilija
Vrstovšek, roj. Kete, pastorki. Ivan Lavrenčič, Boris Vrstovšek, zeta.